

THE JOURNAL OF TURKISH EDUCATIONAL SCIENCES

TÜRK EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ

Müzik Derslerinde Uygulanabilecek Performans Görevi Örnekleri Performance Task Models Applicable to Music Courses

Emel Funda Türkmen, İlknur Özal Göncü

Yazar Bilgileri

Emel Funda Türkmen
Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz
Mart Üniversitesi, Devlet
Konservatuarı,
efturkmen@comu.edu.tr

İlknur Özal Göncü
Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi
Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar
Eğitimi,
ilknurgoncu@gmail.com

ÖZ

Türkiye’de 2006 yılından itibaren öğreneni merkeze alan yapılandırmacı yaklaşım anlayışıyla birlikte performans görevleri öğretim programlarında yerini almış ve özellikle müzik eğitiminde ölçme ve değerlendirme perspektifinde önemi artmıştır. Müzik dersinde performans görevi etkinlikleri öğrencilerin günlük yaşamları ile ilişkilendirilmesi gereken etkinliklerdir. Böylece bu görevler öğrencilerin öğretim sürecine aktif katılımını sağlayabilir, müzik bilgilerini artırarak müziğin teorik ve uygulamaya dönük veya kültüre dayalı yönlerini tanımalarına fırsat sunabilir. Bu çalışmada müzik öğretmenlerinin müzik dersi öğretim programının amaçları, müzik eğitiminin öğrenme alanları, müziğin bilişsel, duyuşsal, devinişsel hedefleri ve müzik eğitiminin bireysel, toplumsal, kültürel, eğitimsel işlevlerini dikkate alacak şekilde performans görevleri planlamalarına katkıda bulunulması amaçlanmıştır. Ayrıca müzik eğitiminde öğrencilere performans görevleri verilirken ne tür hususlara dikkat edilebileceği, bu görevlere ilişkin raporların nasıl hazırlanabileceği üzerinde de durulmuştur. Nitel araştırma yöntemi ile desenlenen bu çalışmada veriler doküman analizi ile toplanmıştır. “Müzik Dersi Öğretim Programı”nda yer alan konu başlıkları dikkate alınarak 5.-8. sınıf düzeylerinde, öğretim programının amaçlarına, öğrenme alanlarına, bilişsel, duyuşsal, devinişsel hedeflere ve müziğin bireysel, toplumsal, kültürel işlevlerine yönelik olmak üzere toplam elli üç ödev konusu ve araştırma önerisi sunulmuştur.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler

Performans görevi
Müzik eğitimi
Ölçme ve değerlendirme

Keywords

Performance task
Music education
Assessment and evaluation

Makale Geçmişi

Geliş: 23.05.2023
Kabul: 16.01.2024

ABSTRACT

In Türkiye, since 2006, with the constructivist approach that focuses on the learner, performance tasks have taken their place in curricula, and their importance has increased, especially from the perspective of assessment and evaluation in music education. Performance task activities in music lessons are activities that should be associated with students' daily lives. Thus, these tasks can enable students to actively participate in the teaching process, increase their musical knowledge and provide them with the opportunity to get to know the theoretical, practical or cultural aspects of music. This study aims to contribute to music teachers' planning of performance tasks, taking into account the aims of the music lesson curriculum, the learning areas of music education, the cognitive, affective and psychomotor goals of music, and the individual, social, cultural and educational functions of music education. It also focused on what kind of issues can be taken into consideration when giving performance tasks to students in music education and how reports regarding these tasks can be prepared. In this study designed with qualitative research method, data were collected by document analysis. Considering the topics in the Music Lesson Curriculum, a total of 53 homework topics and research proposals were presented in the 5th-8th grades addressing the aims of the curriculum, learning areas, cognitive, affective, psychomotor learning outcomes and the individual, social and cultural functions of music.

Makale Türü

Araştırma

Önerilen Atf Türkmen, E. F. & Özal-Göncü, İ. (2024). Müzik derslerinde uygulanabilecek performans görevi örnekleri. *TEBD*, 22(1), 46-64. <https://doi.org/10.37217/tebd.1301019>

Giriş

Müzik eğitimi, öğrencilerin zihinsel, fiziksel ve duygusal gelişimlerine katkıda bulunan ve bireysel, toplumsal, kültürel yönlerini besleyen önemli bir alandır. Genel müzik eğitimi, her bireye her yaşta verilebilir ve bu eğitimi almak çok yönlü olarak sağlıklı bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Genel müzik eğitimi çerçevesinde yapılan etkinlikler kadar ölçme değerlendirme çalışmaları da öğrencilerin gelişimi açısından önemlidir. Ölçme betimleme amacını taşır ve belli kurallara göre değişkenin çeşitli değerlerine semboller verme işlemi (Lin, 1976'dan aktaran Karasar, 2016) olarak bir niteliğin gözlenip gözlem sonucunun sayılar veya başka sembollerle gösterilmesini ifade eder. Karasar (2016), her türlü gelişmenin temelinde iyi bir ölçme olduğunu vurgulamaktadır. İyi bir ölçme ile daha duyarlı betimlemelere ve ayrımlara olanak sağlanır. Bu durum müzik eğitimi için de geçerlidir.

Yeni ilköğretim programıyla Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) ölçme-değerlendirme uygulamalarında sürece dayalı değerlendirme anlayışını ön plana çıkarmıştır (Şahiner ve Arslan, 2011). Türkiye'de 2005 yılından itibaren eğitimde yapılandırmacı ve ilerlemeci eğitim anlayışı etkili olmuş ve öğretim programları bu anlayışlara göre yeniden düzenlenmiştir. Bu çalışmalar bir program değişikliği ile sonuçlanmış ve bu programlarda ölçme değerlendirme etkinliklerinin üzerinde önemle durulduğu görülmüştür. Öğretim yaklaşımındaki değişim ölçme değerlendirme yaklaşımlarına da doğal olarak yansımıştır.

Bu doğrultuda "ölçme-değerlendirme anlayışının tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yöntemlerine, öğretme ve öğrenmenin bir parçası olarak değerlendirmeye, anlamlı ve derin öğrenilen bilgileri değerlendirmeye, birbirine bağlı ve iyi yapılanmış, bir bilgi ağını değerlendirmeye, bilimsel anlamayı değerlendirmeye, süreç değerlendirmeye ve öğretmenle beraber grup ve öz değerlendirmeye daha çok vurgu yaptığı" dile getirilmektedir (Yetim, 2020).

Ölçme değerlendirme çalışmalarının bütün derslerde öğrencilerin başarılarını ve ilgilerini öğrenmeye yardımcı olan, müzik ve resim derslerinde öğrencilerin yetenekleri hakkında bilgi almayı amaçlayan bir göreve sahip olduğu unutulmamalıdır (Türkmen, 2020). Öğrencilerin belirlenen programın hedeflerine ulaşip ulaşmadıkları, bir başka deyişle öğrenmeyi ne kadar gerçekleştirdikleri ölçme ve değerlendirme işlemleri ile anlaşılabilir (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2004). Ölçme değerlendirme çalışmalarının eğitime olan katkısı bu kadarla sınırlı değildir. Her sına ölçme durumunun müzik öğretimine ilişkin belirli bir dönüt sağladığı (Uçan, 1997) düşünüldüğünde ölçme değerlendirme çalışmalarının çağdaş eğitim anlayışıyla ele alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

Ölçme ve değerlendirme, eğitimin niteliğinin artırılmasında hem eğitimcinin verdiği eğitimin hem de öğrencinin bu eğitimin ne kadarını aldığını öğrenmede ve eksiklerin giderilmesinde önemli bir işleve sahiptir. Geleneksel ölçme-değerlendirme araçlarının öğrenciyi düşünmeye sevk etme konusunda

yeterli olmadığı bilinmektedir (Yüzüak, Yüzüak ve Kaptan, 2015). Bu anlamda geleneksel ölçme değerlendirme tekniklerinin sadece sonucu değerlendirdiği için öğrencilerde istenilen düzeyde tüm becerileri yoklamada sınırlı kaldığı, alternatif ölçme değerlendirme tekniklerinin öğrencide birçok becerinin oluşmasına ve ölçülmesine fırsat veren teknikler olduğu vurgulanmaktadır (Güven ve Demirçelik, 2013). Bu tür alternatif ölçme değerlendirme araçları ve özellikle araştırma ve düşünmeye sevk eden çalışmaların yapılması müzik dersinde öğrencilerin müziğe günlük yaşamlarında daha fazla yer vermeleri açısından önemlidir.

Performans görevleri; dersteki öğretim etkinlikleri sonucunda öğrencilerin kazanımlara ulaşma düzeyini gözlemlenebilir kılan, çoğunlukla ürün ve süreci ölçmeyi sağladığı düşünülen, dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilen, ölçütlerin öğrencilerle paylaşıldığı çalışmalar olarak nitelendirilmiştir (Alpan ve Ekici, 2017).

Bu çalışmalar planlanırken ve organize edilirken öğretim alanının özellikleri, öğretim alanının amaçları, öğrencilerin çeşitli özellikleri dikkate alınarak gerçekleştirilir. Öğrencilerin gelişimi bilişsel, duyuşsal ve devinişsel öğrenmeler yoluyla gerçekleşmektedir. Erden ve Akman'a (2003) göre bilişsel davranışlar sembolleri kullanarak meydana gelen öğrenmeleri kapsamaktadır. Benzer şekilde duyuşsal davranışlar paylaşma, değer verme, benimseme gibi duygu durumuna ilişkin öğrenmeleri, duyguların bilinçli hâle gelmesine yönelik öğrenmeleri ifade etmektedir. Devinişsel davranışlar da günlük yaşantımızdaki duyu organları, zihin ve kasların birlikte çalışmasına ilişkin davranışları nitelendirmektedir. Performans çalışmaları öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor/devinişsel alanlara yönelik bilgi ve becerilerini ortaya koyabilecekleri önemli bir alan olarak öğrencilere akademik bilgi birikimlerini, becerilerini, düşünce yapılarını sergileyebilecekleri imkânları sağlamaktadır (Yetim, 2020).

Performans görevlerinin çıkış noktası mekândan bağımsız olarak verilen ödevler olarak gösterilebilir. Etkili öğrenmenin gerçekleşmesinde ödev uygulamalarının iyi bir şekilde belirlenmesi önemlidir. Ödev ve pratikler, öğrencilerin yeni bilgileri yeni öğrenilenlerle ilişkilendirdikleri etkinliklerdir (Doğan-Temur, Bayındır ve İnan, 2010). Bu nedenle performans görevlerine müzik eğitiminde de yer verilmeli, müziğin olduğu her ortamın uygulamalı ve geniş bir alanda çalışma fırsatı sunduğu için bu tür çalışmalara elverişli olduğu dikkate alınmalıdır.

Performans Görevlerinin Amaçları

Müzik öğretmen kılavuzu, müzik dersinde öğrenci ürün dosyalarının öğrencilerin nasıl düşündüğünü, nasıl hareket ettiğini ve ne kadar öğrendiğini gösterdiğini kaydetmektedir (Özdemir ve Koç, 2009). Müzik derslerinde performans görevleri ölçme değerlendirme çalışmaları kapsamında öğrencilere verilmektedir. Müzik öğretmen kılavuzunda proje ve performans görevleri ile öğrencilerin üst düzey zihinsel becerilerinin ölçülebileceği ve performanslarındaki gelişimin izlenebileceği

belirtilmektedir. Öğrenci ürün dosyaları olarak nitelendirilen portfolyolar da bu kapsamda düşünülebilir. Çünkü portfolyolar her performans ödevinin bir raporla yazılı bir belge ile belgelenmesi imkânını sağlamaktadır.

Ölçme değerlendirme çalışmaları öğretim yılının başında, ortasında ve sonunda öğrencileri tanımak, öğrenme öğretme etkinliklerini gözden geçirmek, aksaklıkları gidermek ve nihayetinde öğrencilerin almış oldukları eğitimi değerlendirmek üzere yapılır. Ölçme değerlendirme sadece öğrencilerin başarısını değil öğretmenlerin öğrencilere verdikleri eğitimin de sınındığı bir süreçtir. Performans ödevlerinin genel olarak öğrencilerin çalışma alışkanlıklarını geliştirmelerine katkıda bulunmak, müzik becerilerini geliştirmelerini, müzik dersine yönelik bilgi görgü, kültürel birikim ve derse olan ilgilerini arttırmayı, müziği yaşamlarının bir parçası hâline getirmelerini, boş zamanlarını müzikle değerlendirebilecekleri etkinlikleri tanımalarını, müziğin bilimsel ve sanatsal yönlerini keşfetmelerini, müzik kültürü içerisinde kendi tutum ve yeteneklerini tespit etmelerini amaçladığı söylenebilir. Bu bağlamda performans görevlerinin müzik derslerinde kullanımı gerekli görülmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde müzik dersinde performans görevleri konusuna yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışmada performans görevlerinin müzik eğitimi açısından önemini ortaya koyulması ve bu alana dikkat çekilmesi amaçlanmıştır. Öte yandan bu alandaki boşluğu doldurmak üzere müzik eğitiminin amaçlarını, öğrenme alanlarını, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleri ile müziğin bireysel, toplumsal, kültürel işlevlerini dikkate alan yönüyle müzik eğitimcilerinin derslerinde kullanabilecekleri özgün konu başlıkları sunulmuştur.

Bu çalışmada 5.-8. sınıf kademelerine yönelik müzik dersine ilişkin alternatif performans görevleri araştırılmıştır. Bu doğrultuda şu sorulara yanıt aranmıştır: (i) "Müzik öğretim programının amaçlarına yönelik performans görevi örnekleri neler olabilir?" (ii) "Müzik dersinin öğrenme alanlarına yönelik performans görevi örnekleri neler olabilir?", (iii) "Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel yönlerini dikkate alan performans görevi örnekleri neler olabilir?" ve (iv) "Müziğin bireysel, toplumsal, kültürel işlevlerine yönelik performans görevi örnekleri neler olabilir?"

Yöntem

Bu çalışmada, müzik eğitimindeki performans görevlerinin incelenmesi, müzik eğitiminde performans görevlerinin nasıl olması gerektiğinin ortaya koyulması ve çeşitli örnekler verilerek müzik eğitimcilerine yol gösterilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda bu araştırma nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak desenlenmiştir. Patton (2018), nitel bulguların üç farklı veri toplama şekline meydana geldiğini, bunların birincisinin derinlemesine, açık uçlu mülakatlar olduğunu, ikincisinin doğrudan gözlem ve üçüncüsünün yazılı dokümanlardan oluştuğunu dile getirir. Bunlardan doküman analizinin, örgütsel, klinik veya program kayıtlarının tam metninin ya da bunlardan yapılan alıntılarının muhtıra ve yazışmaların, resmi yazışma veya raporların, kişisel günlüklerin açık uçlu

anketlere verilen yazılı yanıtların incelenmesini kapsadığını belirtir. Creswell (2021), nitel araştırmalarla ilgili çeşitli sınıflandırmalara bakıldığında, etnografi, kuram oluşturma, fenomenoloji ve durum çalışması yaklaşımlarının her sınıflamada olduğunu söylemektedir. Nitel araştırmaların herkes tarafından kabul edilen bir tanımının yapılmasının zor olduğu vurgulansa da kültür analizi (etnografya), antropolojik araştırma, durumsal araştırma, yorumlayıcı araştırma, eylem araştırması, doğal araştırma, betimsel araştırma, kuram geliştirme ve içerik analizi bu kavramlar arasında sayılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu açıklamalara dayalı olarak burada, müzik öğretim programı üzerinden bir durum değerlendirmesi yapılarak müzik eğitimcilerine çalışmalarında kullanabilecekleri çeşitli performans görev konuları bulma konusunda kolaylık sağlanması düşünülmüştür.

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada “Müzik Öğretim Programı”nın mevcut ölçme değerlendirme yaklaşımlarına odaklanılmış; programın amaçları, öğrenme alanları, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel yönleri ve müzik dersinin işlevleri dikkate alınmıştır. Ayrıca 5.-8. sınıf kademelerinde müzik dersinde kullanılabilecek alternatif ölçme değerlendirme teknikleri ile yine bu sınıf düzeylerine uygun olabilecek performans görevi örnekleri oluşturmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda çalışmada performans görevi olgusu incelenmiş, müzik dersi kapsamında öğrencilerin yapabilecekleri performans görevleri irdelendikten sonra performans görevlerine ilişkin konu başlığı, öğrenci düzeyi ve yapılacak işlemler tespit edilip tablo hâlinde gösterilmiştir.

Veri Toplama

Bu çalışmada veri toplama yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmada ele alınan doküman 2018 yılı Müzik Dersi Öğretim Programı’dır. Bu programdaki ölçme değerlendirme yaklaşımları incelenmiş, müzik dersi öğretim programının ana bileşenlerine yönelik ölçme değerlendirmede esas alınacak başlıklar tespit edilmiştir. 2018 Müzik Dersi Öğretim Programı (MEB, 2018) 1-8. sınıfları kapsamaktadır. Bu öğretim programı Millî Eğitim Bakanlığı öğretim programları, öğretim programının amaçları, öğretim programlarının perspektifi, ölçme değerlendirme yaklaşımı, bireysel gelişim ve öğretim programları ile müzik dersi öğretim programının özel amaçları, alana özgü beceriler, programın uygulanmasında dikkat edilecek hususlar, programın yapısı gibi konuları açıklamakta, ders kitapları hakkında bilgiler vermektedir. Ayrıca, müzik dersi öğretim programının 1, 2, 3, 4. sınıflar ile 5, 6, 7, 8. sınıflar için belirlenmiş öğrenme alanları ve süreleri, kazanım ve açıklamalarına yer verilmiştir. Bümen (2006), eğitim programının öğelerini hedefler, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme biçiminde sıralamıştır. Hedeflerin belirlenmesinde kolaylaştırıcı ve yol gösterici olması açısından çeşitli taksonomilerin ve özellikle Bloom’un Bilişsel Alan Taksonomisi’nin bu açıdan önem taşıdığını vurgulamaktadır. Program ve müfredatlar hazırlanırken

öğrencilerin öğrenmelerine yönelik çeşitli yollar denenmektedir (Akarsu, 2017) ve eğitsel amaçlar öğrenci davranışı ya da performansı bakımından ifade edilirken eğitim hedeflerinin yatay boyutta bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olmak üzere üç alanda incelendiği belirtilmektedir (Dirik, 2015). Bu bilgilere dayalı olarak çalışmada bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alanlara yönelik performans örnekleri de dikkate alınmıştır. Performans görevi örneklerinin bir başka yönünü de müziğin insan yaşamının önemli bir parçası olarak üstlendiği işlevleri oluşturmaktadır. Bu doğrultuda müziğin bireysel, toplumsal ve kültürel işgörülerinin/işlevlerinin yerine getirilmesine yönelik performans görevi örneklerinin de yararlı olacağı düşünülmüştür. Daha sonra görev örnekleri tablolar hâlinde düzenlenmiştir.

Verilerin Analizi

Müzik Dersi Öğretim Programı'nın incelenmesi sonrasında veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiş, öğretim programında performans görevi kavramı ve ödev olarak verilebilecek konular dört ana başlık altında sınıflandırılmıştır. (i) Müzik dersi öğretim programının amaçları, (ii) öğrenme alanları, (iii) öğrencilerin bilişsel duyuşsal devinişsel yönleri ve (iv) müziğin işlevleri başlıkları performans görevi kavramı ile ilişkilendirilerek ve irdelenerek performans görev konuları biçimlendirilmiş ve örnek performans görevleri sunulmuştur. Daha sonra bu görevler tablolar hâlinde sunulurken gerekli açıklamalar yapılmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Müzik Dersi Performans Görevi Örnekleri

Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin "Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi" başlıklı ölçme ve değerlendirmenin genel esaslarının anlatıldığı bölümünde öğrencilere ders yılında istedikleri ders veya derslerden bireysel ya da grup çalışması şeklinde öğretmen rehberliğinde en az bir proje hazırlanacağı, projelerin verildikleri dönemde değerlendirileceği ve proje vermeyen öğrencinin notunun sıfır olarak değerlendirileceği kaydedilmiştir (MEB, 2014).

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde, ölçme araçları, öğrencilerin bilgi, beceri ve kazanımlarının ölçülmesinde başvurulacak yazılı ve uygulamalı sınavlar ve/veya e-sınavlar ile performans çalışması, proje, ürün veya e-portfolyo dosyasını, performans çalışması ise ders programında öngörülen kazanımların yazılı, sözlü ve/veya uygulamalı olarak paylaşılmasına yönelik ders öğretmenin gözetiminde yapılan bireysel veya grup çalışmalarını (MEB, 2017) ifade etmektedir. Bu çalışmalar müzik dersleri için de geçerlidir. Müzik eğitimcilerinin performans görevleri öğretmen kılavuz kitabında yer almakla birlikte yeterli nitelikte, nicelikte ve özellikte olmadığı düşünülmektedir. Bu çalışmada bu eksiklikten hareketle müzik dersi eğitiminde uygulanabilecek performans görevleri

önerilmiş ve dört ana başlıkta ele alınmıştır. Aşağıda bu başlıklar ve bu başlıklara uygun performans görevi örnekleri yer almaktadır.

Müzik Dersi Öğretim Programının Amaçlarına Göre Performans Görevleri

Her öğretim programı ait olduğu eğitim programının bir uzantısıdır. Sönmez (2020), eğitim sisteminin temelini yetişegin oluşturduğunu, her devletin kendi anayasal düzenini, uzak ve genel hedeflerini eğitim dizgesindeki (sistem) yetişeklerle yurttaşlarına benimsetmek istediğini vurgular. Müzik dersi öğretim programı da Türk millî eğitim sisteminin uzak ve yakın amaçları doğrultusunda hazırlanmış bir öğretim programı olarak aynı zamanda alanın gerekleri doğrultusunda bu amaçları gerçekleştirmeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Buna uygun olarak verilmesi gereken ödev, görev ve yapılacak çalışmalarda bütün bu hususlar dikkate alınmalıdır.

Tablo 1. Müzik Dersi Öğretim Programının Amaçlarına Göre Performans Görevleri

<i>Amaçlar</i>	<i>Görev Başlıkları</i>	<i>Düzeyi</i>	<i>İşlem</i>
Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek	“Bir eseri ve bestecisini tanıtmaya ve eserini seslendirme”	5-8. sınıflar	Enstrümanıya eser seslendirme
Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak	“Şarkılarda duygular ve yaşam”	7-8. sınıflar	Uygun şarkılar seslendirme
Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek	“Şarkılara farklı materyallerle ya da kendi yaptığı çalgılarla eşlik etme”	5-8. sınıflar	Bir şarkıya eşlik etme
Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürleri ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak	“Türk kültüründe düğün müzikleri”, “Farklı kültürlerin incelenmesi”, “Yerelden evrene müzik”	5-8. sınıflar	Farklı kültürlerdeki bireylerle görüşme
Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak	“Bir şiiri ritim kalıplarıyla rap tarzında okuma”	5-8. sınıflar	Salih Aydoğan’ın “Ey Ata Minnet Sana” şarkısını rap tarzında okuma
Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek	“Konserden izlenimler”	5-8. sınıflar	Arkadaşları ile veya bireysel olarak bir müzik etkinliğine katılma
Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak	“Sinema sektöründe müzik insanları nasıl çalışır?”, “Müzik sektöründe teknoloji nasıl kullanılır?”, “Bir filmde kullanılan müziğin incelenmesi”, “Reklamlarda müzikler neden ve nasıl kullanılır?”, “Mağaza müzikleri bir ihtiyaç mı?”	5-8. sınıflar	Müzik sektöründe teknoloji alanlarında çalışan kişilerin nasıl bir eğitim aldıkları, nasıl çalıştıklarını araştırma
Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerine katılmalarını sağlamak	“Müzik topluluklarının çalışmaları”	5-8. sınıflar	Çevresindeki bir müzik topluluğunun çalışmasına misafir olması ve çalışmayı inceleme
Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek	“Geçmişten günümüze müzik yazıları”, “Bir çalgının tarihsel süreçteki gelişimi”, “Müzikte trafik işaretleri”	5-8. sınıflar	Bir eserin okunup çalınmasında kullanılan işaretlerin incelenme

İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızın özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak	Törenlerimizde "İstiklal Marşı" "Savaşları anlatan marşlar"	5-8. sınıflar	Pazartesi ve cuma günlerinde yapılan okul törenlerinde İstiklal Marşının seslendirilmesi sürecine ilişkin görüşleri
Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek	Muammer Sun -Sevgi Her Şeydir Cenan Akın- Ağacı Kıskanırım Yalçın Tura-Kolay mı?	5-8. sınıflar	Şarkıların söz ve müziklerini inceleme
Milli birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak	Mehter müziğinin geçmişi ve bir örneğini dinleme, inceleme	5-8. sınıflar	Müziğimizin tarihçesinin inceleme
Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak	Atatürk'ün İran Şah'ının Türkiye ziyaretinde sipariş verdiği Özsoy Operasının incelenmesi	8. sınıflar	Konuyla ilgili belgesel ve farklı kaynaklardan bilgi toplama ve sunma

Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek; bir enstrüman çalan öğrencinin enstrümanı ile bir eser seslendirmesi ve bu performans öncesinde çalacağı eserin bestecisini, dönemini ve hangi hususlara dikkat ederek çaldığını, enstrüman eğitimini nasıl aldığını ve sürecini anlatacağı sorulardan oluşan bir rapor hazırlamasıdır. Bu performans göreviyle öğrenci çalgı çalmaya özendirilir, böylece bu enstrümanı çalabilen öğrencilerin performansı örnek olarak sergilenir ve çalma sürecinin bir öğrenci gözüyle aktarılması sağlanır.

Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak hedefine uygun olarak "şarkılarda duygular ve yaşam" adlı bir görev verilebilir. Bir gün boyunca öğrencilerin yaptığı işlere uygun şarkıları arka arkaya ve birbiriyle ilişkili bir şekilde sıralaması istenebilir. Öğrenciler tekerlemelerden ninnilere, uygun şarkılardan kolaj yapabilir. Şarkı sözlerini ve şarkılardan oluşturulmuş bir öykü ile müzikal benzeri bir görevi sunabilir. Bu görev ile öğrenciler müziği günlük yaşam ile ilişkilendirebilir ve müziğin yaşamı nasıl anlattığını kavramaları sağlanır. Böylece, öğrenciler duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade edebilir.

Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek hedefine uygun olarak şarkılara farklı materyallerle (kaşık, ceviz, fındık, kurutulmuş meyve kabukları, kalem vs.) ya da kendi yaptığı çalgılarla eşlik edebilir. Böylece öğrenciler kendilerinin geliştirdiği materyallerle müziğe yaratıcı bir bakış açısı geliştirebilirler.

Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürler ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak hedefine uygun olarak Türk kültüründeki düğün müzikleri öğrenciler tarafından araştırılabilir. Düğünlerde kullanılan müzikler üzerine bir rapor hazırlayabilir. Bu raporu hazırlarken çeşitli sorulara cevap aranması istenir ve beklenir. Farklı ülkelerin (farklı şehirlerin de olabilir) din, eğlence veya sanat kültürlerinin nasıl şekillendiğine yönelik çalışma yapıp bunu sınıfta sunması istenir. Örneğin, ailesinde veya yakınında farklı kültürden bazı insanlar varsa, bu kişilerin

kültürlerini tanıtmalarını ve bu kültürün sınıf ortamında tanıtılması istenebilir. Burada yine sorular hazırlanmalı ve bu sorular üzerinden öğrencilerin rapor yazmaları istenmelidir.

Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak hedefine yönelik bir şiiri ritim kalıplarıyla rap tarzında okuma görevi bu başlık altında düşünülebilir. Salih Aydoğan'ın "Ey Ata Minnet Sana" adlı rap müzik örneği performans ödevi olarak verilebilir.

Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek amacı kapsamında "konserden izlenimler" başlığına uygun olarak öğrenciler arkadaşları ile veya bireysel olarak bir müzik etkinliğine gidebilir. İzlenimlerini yine bazı sorulara dayalı olarak yazması ve eleştirel bakış açısı ile irdelemesi istenebilir.

Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak hedefine uygun olarak sinema sektöründe müzik insanları nasıl çalışır, müzik sektöründe teknoloji nasıl kullanılır gibi soruların cevaplarına dönük bir filmde kullanılan müziğin incelenmesi sağlanabilir. Örneğin, öğrencilerden bir filmi izlemesi, müziğin güçlendirdiği duyguları ve bu duyguların gelişimindeki işlevinin neler olduğunu incelemesi ve anlatması istenebilir. Ayrıca buna ek olarak reklamlarda müziklerin neden ve nasıl kullanıldığı, mağaza müziklerinin bir ihtiyaç olup olmadığı, müzik sektöründe teknoloji alanlarında çalışan kişilerin nasıl bir eğitim aldığı, bu alanda nasıl çalıştığı ve ne tür çalışmalar yaptığının araştırılması sağlanabilir.

Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerine katılımlarını sağlamak konusunda "müzik topluluklarının çalışmaları" hakkında bir inceleme yapılabilir. Öğrencilerden çevrelerindeki bir müzik topluluğunun çalışmasına misafir olması, bu çalışmayı incelemesi ve çeşitli sorular çerçevesinde rapor hazırlaması istenebilir.

Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek hedefine uygun olarak "geçmişten günümüze müzik yazıları", "bir çalgının tarihsel süreçteki gelişimi" "nota ve ritim kartonları" hazırlanabilir. Müziğin yazı dili öğrencilere kazandırılması gereken davranışları ve bilgileri kapsamaktadır. Müzik dilinin nasıl geliştiğinin incelenmesi öğrencilerin yüzyıllar içerisinde geliştirilmiş bir yazım dili olan müzik yazısının inceliklerini tanımalarına katkıda bulunabilir. Öte yandan ritim çalışmaları, ritmik örüntülerin anlamları ve ifade edilmeleri yine öğrenciler tarafından uygulamalı bir biçimde verilmesi gereken çalışmalar arasındadır. Bu alana yönelik verilecek performans görevleri etkileşime açık uygulamaları da barındırdığından öğrencilerin bir arada çalışmalarına da fırsat verebilir.

İstiklal Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak hedefine yönelik okulda pazartesi ve cuma günü yapılan "İstiklal Marşı" törenlerimizde öğrencilerden İstiklal Marşı'nın seslendirilmesine ve tören sürecine ilişkin görüşlerini açıklayan bir rapor sunması istenebilir. Ayrıca "savaşları anlatan marşlar" konusunu dramatizasyon (canlandırma) yöntemiyle sergilemeleri sağlanabilir.

Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek hedefine yönelik Muammer Sun'un "Sevgi Her Şeydir", Cenan Akın'ın "Ağacı Kıskanırım", Yalçın Tura'nın "Kolay mı?" adlı şarkılarındaki sevgi ve diğer duyguların tespit edilmesi ve bunların şarkılarda konu edinilme nedenlerine ilişkin görüşlerinin yer aldığı bir çalışma yapılabilir. Bunların yanı sıra görüşme yöntemiyle öğrencilerden şarkıyı arkadaş veya aile bireylerine dinletmesi, söz konusu şarkılarda hangi duyguları tespit ettiklerini ya da hissettiklerini anlatmaları istenebilir.

Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak hedefine yönelik mehter müziğinin nasıl ortaya çıktığının araştırılması sağlanabilir. "Savaşta müziğin kullanılması mümkün müdür? Hangi çalgılar kullanılmıştır?" gibi sorularla öğrencilerin konuyu tartışmaları istenebilir.

Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak amacıyla Atatürk'ün İran Şahı'nın Türkiye ziyaretinde sipariş verdiği Özsoy Operası'nın incelenmesi, öğrencilerin Türkiye'nin siyasi durumunu o günün koşulları üzerinden anlamaları açısından önemli bir çalışmadır. Ayrıca sanatın toplum ve siyasete olan etkilerini ortaya koymak açısından etkili olabilir.

Müzik Öğretim Programı'nda belirlenmiş olan öğrenme alanları müziksel algı ve bilgilenme, müzik kültürü, müziksel yaratıcılık ve dinleme-söyleme-çalma (Çalma 2018 Müzik Öğretim Programında çıkarılmıştır.) başlıklarında yer almaktadır. Öğrenme alanları arasında "çalma" becerilerine yönelik çalışmaların çıkarılması performans görevlerinde çalma çalışmalarının yer almasına engel teşkil ediyor gibi gözükse de ritim çalgıları ile eşlik veya beden perküsyonu uygulamaları da bu kapsamda düşünülebilir. Bu yüzden çalma çalışmalarının öğrenme alanlarının dışında tutulması oldukça zor görülmektedir. Bu durumda performans görevleri açısından öğrencinin isteğinin dikkate alınabileceği, çalarak performans sergileme arzusunda olan öğrencilerin bu isteğinin yerine getirilebileceği düşünülmektedir.

Müzik Dersi Öğretim Programının Öğrenme Alanlarına Göre Örnek Performans Görevi

Öğrenme, herhangi bir uyarıcıya tepki sonucunda oluşan davranıştaki değişim olarak ifade edilirken değişimin pek çok öğrenme tanımının ortak temel özelliği olduğuna dikkat çekilmektedir. Bu değişimin davranışta, bilgide, beceride, yetenekte ve daha geniş anlamda bireyde olabileceği vurgulanmaktadır (Scales, Briddon ve Senior, 2015). Öğretim programları arasında müzik öğretim programında da diğer programlarda olduğu gibi çeşitli öğretim alanlarının farklı boyutlarında gerçekleştirilmesi istenen davranış ve beceri değişimlerinin sağlanması yoluyla öğretim çalışmaları yürütülmektedir. Müzik dersi öğretim programındaki bu öğrenme alanları, müzik dersinin özellikleri dikkate alınarak müziksel algı ve bilgilenme, dinleme-söyleme-çalma, müzik kültürü ve müziksel yaratıcılık alanlarından oluşmaktadır. Bu dört öğrenme alanına yönelik çalışmalar müziğin çok yönlü bir şekilde öğretilmesine katkıda bulunmaktadır.

Tablo 2. Müzik Dersi Öğretim Programının Öğrenme Alanlarına Göre Örnek Performans Görevleri

Öğrenme Alanları	Ödev Konuları	Düzeyi	İşlem
Müziksel algı ve bilgilenme	“Ritim saati”, “Meyveli ritimler tablosu(panosu)”, “Hayvanlarla nüans terimleri panosu”, “Dilsiz dizek” “Nota yazımın tarihi”	5-8. sınıflar	Müzik yazısı ve işaretlerini konu edinen resim ve görseller
Dinleme-söyleme-çalma	“Konser, film, resital müzik gösterisi, opera vb. etkinliklere katılma”, “Koro veya müzik topluluğunda görev alma”, “Kendi çaldığı bir enstrümanı tanıtmak”	5-8. sınıflar	Yaptığı çalışmaları, eserin bestecisi, dönemi ve özelliklerini raporlamak ve sunmak
Müzik kültürü	“Animasyon film müziklerinin incelenmesi”	5-8. sınıflar	Açıklamalı müzik dinletisi
Müziksel yaratıcılık	“Ritim eşlikleri oluşturma”, “Vücut perküsyon grubu kurma”	7-8. sınıflar	Birlikte müzik yapma

Müziksel algı ve bilgilenme öğrenme alanı kapsamında öğrencilere müzik yazısı ve işaretlerini konu edinen resim ve duvar panosuna asılabilecek çeşitli görseller hazırlanabilir. Örneğin; Ritim saati, meyveli ritimler tablosu (panosu), hayvanlarla nüans terimleri panosu, dilsiz dizek (tahta veya başka materyalden).

Dinleme-söyleme-çalma öğrenme alanına yönelik öğrencilerin konser, film, resital müzik gösterisi, opera vb. etkinliklere katılması ve katıldığı etkinliklerle ilgili rapor yazması sağlanabilir. Bunların yanı sıra öğrenciler bir koro veya müzik topluluğunda görev alabilir ve yaptıkları çalışmaları anlatan bir rapor sunabilirler. Bir enstrüman performansı sergileyebilir, sınıfına enstrümanını tanıtabilir, eser seslendirme etkinliği gerçekleştirebilir ve bu etkinliği hazırlarken yaptığı çalışmaları, eserin bestecisi, dönemi ve özelliklerini raporlayıp sunabilir.

Müzik kültürü öğrenme alanıyla ilgili öğrencilerden çocuklar için hazırlanmış animasyon film müziklerinin arasından koro ile seslendirilenlerin ya da müzik toplulukları tarafından seslendirilenlerin seçilmesi istenebilir. Bunun yanı sıra öğrencilerin arkadaşlarına filmlerin konularını da anlatan açıklama müzik dinletisi sunması sağlanabilir. (Örneğin: Kutup Ekspresi, Moana, Karlar Ülkesi gibi filmlerin müzikleri ile açıklama müzik dinletisi).

Müziksel yaratıcılık öğrenme alanına yönelik öğrencilerden bir şarkıya ritim eşlikleri oluşturma, müzik oluşturma yazılımları ile bestelemesi, hazırladıklarını sınıfta sunması ve çalışma sürecini raporlaması istenebilir.

Öğrencilerin Bilişsel Duyuşsal Devinişsel Yönlerini Geliştirmeye Yönelik Performans Görevleri

Eğitimde insan niteliklerinin sınıflandırılması, eğitimle ilgili konularda düşünmeyi kolaylaştırmak ve ilerlemeleri hızlandırmak amacıyla yapılmaktadır. Bu doğrultuda değişik eğitim uygulamalarıyla bireylere kazandırılmak istenen nitelikler, bilgiyi tanıma, onun üzerinden akıl yürütme, kavramlar, genellemeler, kuramlar vb. oluşturma ve bunları denetleme gibi süreçlerle kendini gösteren bilişsel alan; ilgi tutum ve özkavramı-özgüven gibi adlarla anılan duygu ve eğilimlerden

oluştugu belirtilen duyuşsal alan; organların tek tek ve toplu hareketleriyle ilgili becerilerden oluşan devinimsel/devinişsel alan biçiminde sınıflandırılmıştır (Özçelik, 2016). Öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel gelişim düzeylerinin müzik öğretim programında desteklenmesi, müziğin öğrencilerin bu üç alanını destekleyici özellikleri nedeniyleledir.

Tablo 3. Öğrencilerin Bilişsel Duyuşsal Devinişsel Yönlerini Geliştirmeye Yönelik Performans Görevleri

<i>Müziğin Öğretim Hedefleri</i>	<i>Ödev Konuları</i>	<i>Düzeyi</i>	<i>İşlem</i>
Bilişsel Hedeflere Yönelik Performans Görevleri	“Müzikle İlgili Bir Kitap İncelemesi”	5-8. Sınıflar	Müzikle İlgili Kitaplarının İncelemesi ve Eleştirisi
Duyuşsal Hedeflere Yönelik Performans Görevleri	“Konserlerin Afişlerinden Portfolyo” “Opera Afişleri Koleksiyonu” “Koro Günlüğü”	5-8. Sınıflar	Portfolyo Hazırlayarak ve Günlük Tutarak Bunları Raporlaştırma
Devinişsel Hedeflere Yönelik Performans Görevleri	“Ritim ve Hareket” “Beden Perküsyonu” “Halk Oyunlarında Müzik”	7-8. Sınıflar	Performans Çalışması ve Raporlama

Bilişsel Hedeflere Yönelik Performans Görevleri; bilişsel hedefler, öğrencilerin bilgi, kavrama gibi zihinsel süreçlere ilişkin kazanılması istenen becerileri ifade etmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin zihinsel süreçlerine yönelik müzikle ilgili bir kitap incelemesi, örneğin; Casimire Colombe tarafından yazılmış Müziğin İnsan ve Hayvanlara Etkisi adlı eser öğrencilerin dikkatini çekebilecek çalışmalardan biri olarak verilebilir. Göknül Genç’in yazdığı Sihirli Mozart adlı eser gibi müzikle ilgili benzer kitaplar incelenebilir ve kitap eleştirisi yaptırılabilir veya müzikle ilgili olarak yazılmış, çocuklara yönelik kitapların önemini açıklayan bir rapor hazırlamaları istenebilir.

Duyuşsal Hedeflere Yönelik Performans Görevleri; duyuşsal hedefler alma, tepki verme, örgütlenme, niteleme-kişilik haline getirme biçiminde sınıflandırılmıştır. Bulduğu şehirdeki müzikal etkinliklerin listesini yaparak içlerinden bazılarına gidebilir. Katıldığı konserlerin afişlerinden bir portfolyo hazırlama veya bulunduğu şehirdeki sanat faaliyetlerinden bir dosya hazırlamaları istenebilir. Koleksiyon gibi çalışmalar yaptırılabilir. Örneğin; opera afişleri koleksiyonu, plak koleksiyonu vb. Bir koro veya müzik topluluğunda görev alma ve yapılan çalışmalara yönelik günlük-anı defteri vb. tutarak bunları paylaştığı bir rapor hazırlayabilir. Bu etkinliklerin düzenli olması planlandığından duyuşsal hedeflerin en üst basamaklarında yer alan niteleme, kişilik haline getirme becerilerinin de kazandırılabilceği düşünülmektedir.

Devinişsel Hedeflere Yönelik Performans Görevleri; daha çok bir davranışa yönelik olan devinişsel hedeflerde özellikle fiziksel aktiviteler ve beceriler dikkate alınmalıdır. Öğrencilerden ritim çalışmalarına yönelik vücut perküsyonu ya da ritim çalgıları gösterilerine yönelik araştırma yapmaları istenebilir. Ritim çalışmaları, perküsyon, müzik toplulukları veya dans toplulukları için arkadaşlarıyla organize olma ve bu çalışmaların nasıl yapılacağına ilişkin bilgi edinmesiyle ilgilidir. Müzikle ilgili çalışmalarda devinişsel alana yönelik bütün etkinliklerde çok yönlü etkinlikler bulunmaktadır. Bu

nedenle yapacakları performans görevlerinde bu çok yönlü ve katmanlı yapı dikkate alınmalıdır. Özellikle müzik topluluklarında yaptıkları her çalışmada pek çok beceri geliştirilmektedir. Halk oyunları ekibine katılabilir ya da böyle bir çalışma örneği sergileyebilirler. Öğrencilerden bir beden perküsyon topluluğu oluşturmaları ve arkadaşları ile çalışmalarını, çalışmalarını bir gösteri ile sunmaları istenebilir ve bu aynı zamanda yaratma basamağını da kapsayan bir performans çalışması olarak görülebilir.

Müziğin Bireysel, Toplumsal, Kültürel İşlevlerine Yönelik Performans Ödevleri

Antropolog Allan Merriam'a göre müziğin, duygusal ifade, estetik tatminler, eğlence, iletişim, sembolik gösterimler, fiziksel tepkiler, sosyal enstitülerin ve dini ritüellerin varlığı ve bu tür ortamlarda müziğin kullanılması, kültürün oturtulması ve devamlılığı, toplumun entegrasyonu (aktaran Abeles, Hoffer ve Klotman, 1994) gibi etkileri ve iş görüleri bulunmaktadır. Terbiye edici, sabır göstermeyi öğretici özellikleri ile insan yaşamında önemli görevler üstlenen müzik, toplumsal yapıda bu üstlendiği görevlerin önemi doğrultusunda değer bulur. Uçan (1997), bu işlevleri bireysel, toplumsal, kültürel, eğitimsel ve ekonomik işlevler başlıkları altında toplamıştır. Bu çalışmada verilen performans görevi örnekleri ile eğitimsel işlevler gerçekleştirirken ekonomik işlevler bu çalışmanın dışında tutulmuştur.

Tablo 4. Müziğin Bireysel, Toplumsal, Kültürel İşlevlerine Göre Örnek Performans Görevleri

<i>Müziğin İşlevleri</i>	<i>Ödev Konuları</i>	<i>Düzeği</i>	<i>İşlem</i>
Müziğin Bireysel İşlevlerine Yönelik	Bireysel Çalma ve Söyleme	5-8. Sınıflar	Bireysel Çalma ve Söyleme Resitallerinin Verilmesi
Müziğin Toplumsal İşlevlerine Yönelik	“Arkadaşlarımın Müzik Beğenileri” “Müzik Eğitimi Veren Kurumlar” “Müzik Topluluklarının Yöneticileri”	5-8. Sınıflar	Müzik Beğenilerine Yönelik Görüş Toplaması, Kurumları Ziyaret Etmesi
Müziğin Eğitimsel İşlevlerine Yönelik	“One Man Band” Adlı Animasyonun Müzikal Açısından İncelenmesi	5-8. Sınıflar	Açıklamalı Kısa Müzik Gösterileri
Müziğin Kültürel İşlevlerine Yönelik	Yakın Çevresindeki Müzikle İlgili Ortamlar, Enstrümanlar, Sahneler, Konser Salonları, Müzik Müzeleri, Festival ve Şenlikler	5-8. Sınıflar	İnceleme, Araştırma

Müziğin Bireysel İşlevlerine Yönelik: Müziğin bireysel işlevleri arasında bireyin müzik ile meşgul olması, boş zamanı en etkili bir şekilde değerlendirme ve eğlence ihtiyaçlarının giderilmesi gibi katkıları bulunmaktadır. Ayrıca bireyin duygularını dile getirme, ifade etme gibi sağaltımına da yardımcı olan yönleri bulunmaktadır. Bu yönleri müziğin bireysel işlevlerinin geniş bir yelpazede ele alınabileceğine işaret ederken, bu işlevlerin daha çok okul ortamı dışında gerçekleştiğini de belirtmek gerekir. Öte yandan bireysel işlevlerine yönelik, bireysel çalma ve söyleme resitallerinin verilmesi, dinlediği müzik türlerine yönelik farkındalıklarının arttırılmasını sağlayıcı, frekansların bireysel etkilerine değinen bilimsel araştırmaları incelemelerinin istenmesi, bireysel işlevlerinin bilinçli bir şekilde gerçekleşmesine katkıda bulunabilir.

Müziğin Toplumsal İşlevlerine Yönelik: Sınıf arkadaşlarının müzik beğenilerine yönelik görüş toplaması, çevresinde müzik eğitimi veren kurumları ziyaret etmesi, müzik topluluklarını ziyaret etmesi, müzik insanları, müzik yapılan ortamlar, enstrümanlar, doğadaki sesler ve gürültüler bile araştırma konusu olabilir.

Müziğin ve müzisyenlerin çeşitli toplumsal olaylar karşısında yaptıkları mücadeleleri inceleyen bir çalışma yaptırılabilir. Deprem gibi afetlerde sanatçılar organize olurlar. Bunun bir örneği de 1985 yılında verilen Etiyopya'ya yardım konseridir. Bu ve benzeri toplumsal duyarlılık çalışmalarını incelemeleri istenebilir.

Müziğin Eğitimsel İşlevlerine Yönelik: Sınıfta sunabileceği "One man band" gibi kısa müzik gösterileri, film vb. seçip üzerinde konuşarak ve konuşacaklarını rapor hâlinde önceden sunacağı bir çalışma yapılabilir.

Müziğin Kültürel İşlevlerine Yönelik: Yakın çevresindeki müzikle ilgili ortamları tanıma, müzik kurumları, sahneler, konser salonları, müzik müzeleri, festival ve şenlikler araştırma konusu olabilir. Uzayın sesleri, titreşimlerin ve frekansların insan sağlığına etkileri, hayvan ve bitkilere etkileri araştırma konusu olabilir. Kendi kültür ürünlerine uygun bir sunum hazırlayabilir. Örneğin Süryani geleneğinde müziğin hangi alanlarda kullanıldığı ve örneklerinin neler olduğu, Karadeniz müziğinde kemençenin hangi zamanlarda kullanıldığı ve Karadeniz insanının bu çalgıya olan bağlılığının nasıl açıklanabileceği gibi konularda öğrencilerin görüşmeler yapması ve bu görüşmelerden elde ettiği bilgileri paylaşacağı bir sunum yapması istenebilir. Dinsel, folklorik öğeleri de öğrencilerin ele alarak ödevini hazırlaması istenebilir.

Bu işlevler iç içe ve birbiri ile ilişkili olduğu için verilebilecek ödevler de birbiri ile iç içe ve ilişkilidir. Bir başka deyişle bir ödev hem toplumsal hem bireysel hem de kültürel işlevlerine yönelik olabilir. Böylece performans ödevlerinin müzik eğitiminin işlevleri ile paralel bir şekilde öğrencinin pek çok yönünü geliştirmesinin sağlanabileceği düşünülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

2006-2007 öğretim yılından bu yana uygulanmakta olan yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde performans görevleri, yeni bir ölçme değerlendirme yöntemi olmanın ötesinde öğrencilerin öğrenme ortamlarını değiştirip geliştirebilecekleri imkânlar sunmaktadır. Bu yönlerden müzik eğitiminde performans görevlerinin kullanımı öğrencilerin, bilişsel duyuşsal devinişsel yönlerini bireysel toplumsal kültürel açılardan geliştirebilecek özellikler taşımaktadır. Bu çalışmada 5-8.sınıf düzeylerinde, öğretim programının amaçlarına yönelik yirmi dört, öğrenme alanlarına yönelik on bir, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel yönlerini dikkate alan yedi ve müziğin bireysel, toplumsal, kültürel işlevlerine yönelik on bir olmak üzere toplam elli üç ödev konusu ve araştırma önerisi sunularak, öğrencilerin müzik eğitimi yoluyla yapılandırmacı kimliklerinin geliştirilmesi ve günlük

yaşamlarının bir parçası olan müziğin bilimsel yönünü fark etmelerini sağlayacak çalışmalar ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Gönül (2010) tarafından yapılan bir araştırmada öğrenci, öğretmen ve velilerin çocukların performans görevlerini planlı çalışma alışkanlığı edinmelerinden derslere olan ilgilerinin artmasına, toplumsal sorunlara olan ilgilerinden problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerine kadar pek çok konuda öğrencilere katkı sağladığını düşündükleri ortaya çıkmıştır. Benzer hususlar diğer derslerde olduğu gibi müzik dersi için de geçerlidir. Sarı ve Kıröğlü (2014) tarafından yapılan bir çalışmada, öğretmen ve velilerin birçoğunun performans görevlerinin aile ile yapılmasından dolayı çocuk-ebeveyn ilişkisine katkı sağladığı ve bir şeyi başarmış olma duygusunu yaşattığından öğrencilerin özgüvenini geliştirdiği yönünde görüş ortaya çıkmıştır. Bu durum müziğin sosyal yönü güçlü bir sanat dalı olmasından dolayı çocuğun ailesi ile yapacağı etkinliklerle çok daha fazla bir arada olabileceği ve verimli etkinliklerle birlikte olmalarını sağlayacağı söylenebilir. Müzik eğitiminde kullanılmak üzere bu çalışmada sunulan performans görevi örnekleri arasında bu türden etkinlikleri konu alan ödev örnekleri sunulmuştur ve bu tür ödevlere yenileri eklenebilir, hangi düzeyde verilebilecekleri ve sunum için kullanım biçimleri öğretmenler tarafından şekillendirilebilir.

Müzik dersi dışında farklı derslerle ilgili yapılan çalışmalarda performans görevlerinde, öğretmenlerin ve öğrencilerin sorumlulukları olduğu kadar ailelerin de üzerlerine düşen görevlerinin olduğu, velilerin performans görevlerini çocuklarının eğitimi ve sosyal gelişimleri açısından gerekli bulduğu ortaya çıkmıştır (Tüysüz, Karakuyu ve Tatar, 2010). Aynı zamanda öğrencilerin ailelerinin desteğini alan çalışmalarda bulunmalarına, ortak çalışmalar yapmalarına müzik ile ilgili çalışmaların oldukça önemli katkıları olabilir.

Müzik eğitiminde ölçme değerlendirme çalışmaları öğrencilerin pek çok yönünü değerlendirmeyi sağlayan ve öğrenci hakkında bilgi sahibi olmayı sağlayan çalışmalardır. Gerek sınıf içi çalışmalarında gerekse ders dışı çalışmalarla öğrencilerin müzik bilgi ve becerileri bu çalışmalarla geliştirilebilir ve ölçme değerlendirme çalışmaları eğitim öğretimin not verilen bir boyutu olmaktan ziyade öğretimin bir başka boyutu olarak düşünülebilir. Bu çalışmada 5.-8. sınıf kademelerinde çeşitli boyutlarda performans görevleri önerilmiştir. Bu nedenle çalışma bu sınıf kademeleriyle sınırlıdır. Ancak farklı öğretim kademelerinde performans görevleri konusunda yapılacak çalışmalara da ışık tutması umut edilmektedir.

Öneriler

Bu çalışmada müzik dersinde uygulanabilecek performans görevleri araştırılmış ve sunulmuştur. Bu alanda yapılacak çalışmalarda araştırmacılar farklı performans görevleri geliştirebilir. Diğer yandan müzik eğitiminde ölçme çalışmalarına ilişkin performans ödevlerinin öğrenme üzerindeki etkilerini incelemek için deneysel çalışmalar ya da eylem araştırmaları yürütülebilir.

Öğrencilerin müzik alanındaki performans ödevi kavramına olan bakış açıları veya meteforları incelenebilir. Müzik eğitimcilerinin bu alana olan yaklaşımlarının ve çalışmalarının öğrencilerin öğrenme yaşantılarına katkıda bulunacağı düşünüldüğünden müzik dersine yönelik performans görevleri hakkında öğretmenleri bilinçlendirme etkinlikleri, seminerleri düzenlenebilir.

Kaynaklar

- Abeles, F., Hoffer, H. F. & Klotman, C. H. (1994). *Foundations of music education*. New York: Macmillan.
- Akarsu, S. (2017). Ortaokul (5-8) Müzik Öğretimi Programı kazanımlarının Bloom Taksonomisi çerçevesinde yapılandırmacı yaklaşım ilkelerine göre değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*(39), 152-170.
- Alpan, G. & Ekici, E. (2017). Görsel sanatlar eğitimi öğrencilerin performans görevlerine katkı sağlıyor mu? *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15(2), 141-153. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/32959/310957> sayfasından erişilmiştir.
- Bümen, N. (2006). Program geliştirmede bir dönüm noktası: Yenilenmiş Bloom Taksonomisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 31(142), 3-14.
- Creswell, J. W. (2021). *Nitel araştırma yöntemleri beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (S. B. Demir & M. Bütün, Çev. Ed.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Demirel, Ö., Seferoğlu, S. & Yağcı, E. (2004). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme* (5. b.). Ankara: Pegem Akademi.
- Dirik, Z. (2015). *Eğitim programları ve öğretim ilke ve yöntemleri* (2. b.). Ankara: Pegem Akademi.
- Doğan-Temur, Ö., Bayındır, N. & İnan, H. Z. (2010). Öğretmenlerin performans görevlerinin verilme gerekçelerine ilişkin algı düzeyleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 247-258. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/183294> sayfasından erişilmiştir.
- Erden, M. & Akman, Y. (2003). *Gelişim ve öğrenme* (12. b.). Ankara: Arkadaş.
- Gönül, E. (2010). *6. sınıf öğrencilerinin, öğretmenlerinin ve velilerinin performans görevleri hakkındaki görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> sayfasından erişilmiştir.
- Güven, S. & Demirçelik, D. A. (2013). 6. 7. ve 8. sınıf öğrencilerin performans ödevleri hakkındaki görüşleri ve bu ödevi hazırlamaya yönelik etik alguları. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(13), 83-104. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/90046> sayfasından erişilmiştir.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademi.
- MEB. (2014). Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. *Mevzuat Bilgi Sistemi*. Resmî Gazete. Tarih: 26.07.2014 Sayı: 29072.

- <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19942&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2017). Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği. *Ortaöğretim Genel Müdürlüğü*.
https://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_09/20161748_MYLLY_EYYTYM_BAKANLIYI_ORTAYYRETYM_KURUMLARI_YNETMELYYY.pdf sayfasından erişilmiştir.
- MEB. (2018). Müzik Dersi Öğretim Programı İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar
<https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018129173048695-1-8%20Müzik%20Öğretim%20Programı%2020180123.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Özçelik, D. A. (2016). *Eğitim programları ve öğretim (genel öğretim yöntemi)* (4. b.). Ankara: Pegem Akademi.
- Özdemir, N. & Koç, Y. (2009). *Müzik ilköğretim 6-7-8 öğretmen kılavuz kitabı*. Ankara: MEB.
- Patton, M. Q. (2018). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün & B. Demirci, Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi.
- Scales, P., Briddon, K. & Senior, L. (2015). *Yaşam boyu öğrenme ve öğretim* (Ü. Köymen, Çev. Ed.). Ankara: Palme Yayıncılık.
- Sarı, F. & Kıroğlu, K. (2014). İlköğretim birinci kademe performans görevlerinin öğretmen ve veli görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 114-131.
- Sönmez, V. (2020). *Program geliştirmede öğretmen elkitabı* (19. b.). Ankara: Anı.
- Şahiner, S. & Arslan, A. (2011). İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde hazırladıkları performans görevleri hakkındaki görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 19-46.
- Türkmen, E. F. (2020). *Müzik eğitiminde öğretim yöntemleri* (6. b.). Ankara: Pegem Akademi.
- Tüysüz, C., Karakuyu, Y. & Tatar, E. (2010). Fen ve teknoloji dersindeki performans görevlerine yönelik veli tutumlarının belirlenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 4(1), 108-122.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Yetim, H. (2020). *2018 fen bilimler öğretim programı ışığında ölçme ve değerlendirme anlayışlarının 3-5. sınıf ders kitaplarına yansımaları*. (Yüksek Lisans Tezi). <http://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. b.). Ankara: Seçkin.
- Yüzüak, A. V., Yüzüak, B. & Kaptan, F. (2015). Performans görevinin akran gruplar ve öğretmen yaklaşımları doğrultusunda Çok-Yüzeysel Rasch Ölçme Modeli ile analizi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 6(1), 1-11.

Extended Summary

Assessment and evaluation studies are as important as the activities carried out within the framework of general music education for the development of students. Assessment carries the purpose of description and refers to the process of giving symbols to various values of the variable based on certain rules (Lin, 1976, as cited in Karasar, 2016), observing a quality and showing the observation result with numbers or other symbols. Karasar (2016) emphasizes that good assessment is the basis of any development. With a good assessment, more sensitive descriptions and distinctions are allowed. This also applies to music education.

In the curricula, especially with the studies carried out after 2006, a change in approach was made, these studies resulted in curriculum change, and it was seen that assessment and evaluation activities were emphasized in these curricula. The change in the teaching approach is naturally reflected in the assessment and evaluation approaches.

In 2006 and later, it was stated that "assessment-evaluation understanding has complementary assessment and evaluation methods, evaluation as a part of teaching and learning, evaluating meaningful and deeply learned information, evaluating an interconnected and well-structured information network, evaluating scientific understanding, evaluating process and more emphasis is put on together with the teacher, group and self-evaluation" (Yetim, 2020).

Alternative assessment and evaluation activities can be developed to allow students to participate in the activities of music educators in the best way possible and to create an environment where they can learn with pleasure.

In this study, there are a total of 53 homework topics at the 5th-8th grades including 24 for the aims of the curriculum, 11 for the learning areas, 7 for the students' cognitive, affective and psychomotor learning outcomes, and 11 for the individual, social and cultural functions of music.

Assessment and evaluation contribute to increasing the quality of education, learning how much of the education given by the educator and the student, and eliminating the deficiencies. For this purpose, performance tasks have an important place among assessment and evaluation studies. Performance studies include in-class and extra-curricular activities and various techniques used to carry out these activities. While in-class activities mostly cover attitudes and behaviours such as playing, singing, listening, having personal lesson tools, adapting to the lesson environment and participation, extracurricular activities can be explained as doing homework regularly and performing performance tasks. Techniques that can be used in performance tasks can be activities such as traveling, watching concerts, preparing a show, interviewing, surveying, portfolio, and poster preparation.

In this respect, it can be suggested that students who play an instrument sings a piece with their instrument, examines various aspects of the piece they will play before this performance, and develops their creativity and talent through music.

The data source of this study is the 2018 music curriculum. At the beginning of the study, the assessment and evaluation approaches currently used in the music curriculum were examined, and the headings to be taken as the basis in the assessment and evaluation of the main components of the music curriculum were determined. 2018 Music Curriculum covering 5th-8th grades explains issues such as curricula of the Ministry of National Education, aims of the Curriculum, perspectives of the curricula, assessment and evaluation approach, individual development and curriculum, specific purposes of the music lesson curriculum, field-specific skills, things to consider in the implementation of the curriculum, the structure of the curriculum, and it gives information about textbooks. In addition, learning areas and durations, achievements and explanations determined for 5th, 6th, 7th and 8th grade curriculum are included.

Learning areas determined in the Music Education Curriculum are included in the headings of musical perception and knowledge, music culture, musical creativity and listening-singing-playing (removed in the next curriculum). Performance task topics for these learning areas are suggested.

The effects of performance tasks on assessment studies in music education on students' learning can be examined. Students' perspectives on the concept of performance task in the field of music can be examined. It is thought that the approaches and studies of music educators in this field will contribute to the learning experiences of the students.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu çalışmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların, araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, doküman incelemesine dayalı bir çalışma olduğu için etik kurul izni gerektirmemektedir.